

Informace k účasti členů kolektivních orgánů veřejné vysoké školy na nemocenském a důchodovém pojištění od 1.1.2012

METIS Praha, spol. s r.o.

Navazuji na naši předběžnou informaci z 27. září 2011, kdy se projednávala změna zákona o nemocenském pojištění, spočívající v rozšíření okruhu osob, na které toto pojištění dopadá. Předmětná novela zákona o nemocenském pojištění a dalších souvisejících zákonů byla přijata. Zákon byl vyhlášen dne 30.12.2011 (datum, vytištěné v záhlaví příslušné částky sbírky zákonů) pod číslem 470/2011 Sb., takže mohl nabýt účinnosti již od 1.1.2012.

Okruh osob, které jsou účastny nemocenského a důchodového pojištění v režimu „zaměstnaneckém“, se rozšířil mimo jiné i o členy kolektivních orgánů právnických osob, kteří jsou za výkon funkce odměňováni. Účast na nemocenském a důchodovém pojištění vzniká v těch měsících, za které jim je zúčtována odměna za výkon funkce alespoň 2500 Kč. V případě veřejné vysoké školy jsou kolektivními orgány dle zákona akademický senát, vědecká (umělecká) rada a disciplinární komise, a to včetně analogických orgánů jednotlivých fakult. V případě správní rady školy účast na nemocenském pojištění ze vztahu k VVŠ nevznikne, protože event. odměnu by vyplácelo MŠMT a to by v takovém případě bylo v postavení zaměstnavatele.

Změny, které z toho plynou pro právnickou osobu a pro členy jejích kolektivních orgánů:

- Z odměn členů kolektivních orgánů se počínaje lednem 2012 bude muset odvádět i sociální pojistné.
- Členům kolektivních orgánů se výkon funkce bude započítávat jako doba pojištění pro účely důchodu.
- Členové kolektivních orgánů mají nárok na nemocenské, ale stejně jako zaměstnanci, tedy až od 22. dne nemoci. V období od 1. do 21. dne nemoci nárok na nemocenské od státu nemá nikdo, jenom zaměstnanci mají podle zákoníku práce nárok na náhradu mzdy od svého zaměstnavatele. Členové kolektivních orgánů nejsou z titulu výkonu funkce zaměstnanci, výkon jejich funkce není pracovním poměrem a neřídí se zákoníkem práce, a proto ani nevzniká nárok na náhradu mzdy při nemoci. Členové kolektivních orgánů nemají nárok na ošetřovné (dávka při ošetřování člena rodiny), mají nárok na peněžitou pomoc v mateřství.
- Při zachování hrubé měsíční odměny za výkon funkce se zvýší náklady školy o sociální pojistné, které platí jako „zaměstnavatel“ a čistá odměna člena orgánu se sníží o sražené pojistné placené jím jako „zaměstnancem“.
- Odměny členů kolektivních orgánů školy budou od roku 2012 jejím daňově účinným nákladem.

U osob, které již jsou členy kolektivních orgánů školy a kterým vznikne od ledna 2012 účast na nemocenském pojištění zaměstnanců, se za počátek zaměstnání pro účely nemocenského a důchodového pojištění považuje 1. leden 2012. Škola je povinna do konce ledna oznámit vznik účasti těchto osob na nemocenském a důchodovém pojištění. Oznámení se provádí na stejném tiskopise jako v případě zaměstnanců, jen v 5. oddíle se v kolonce „druh činnosti“ uvede kód „Q“.

Osobám, které za výkon funkce v kolektivních orgánech školy odměňovány nejsou anebo částka měsíčně zúčtované odměny je nižší než 2500 Kč, účast na nemocenském a důchodovém pojištění zatím nevzniká. Vznikla by až k prvnímu dni měsíce, za který by jim škola zúčtovala odměnu za výkon funkce alespoň 2500 Kč (eventuelně by vznikla od pozdějšího dne v měsíci, pokud by funkci zastávaly od pozdějšího dne). Režim je obdobný jako např. u dohod o pracovní činnosti.

RNDr. Petr Couf
daňový poradce